

Шана героям: в Умані зведуть пам'ятник Гонті і Залізнику, а в Калуші — Романові Шухевичу

2

Український гімн у сусідському посольстві оголосили «русской народной песней»

3

Син Івана Франка — військовий пілот УГА

7

Козацькому роду нема переводу!

Козацький край

Ціна - 2 грн.

№11 (30)
11 червня 2012 р.

СІЧ ПОВЕРТАЄТЬСЯ...

**У ЧЕРВНІ 1775 РОКУ
ЧУЖИНСЬКА СОЛДАТНЯ
ЗРУЙНУВАЛА ЗАПОРОЗЬКУ СІЧ.
ТА НИНІ, КОЛИ НЕРОЗУМНІ
ВОРОГИ ЗНОВУ ЧИНЯТЬ ТИСК
НА ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ,
БЕЗСМЕРТНИЙ КОЗАЦЬКИЙ
ДУХ СТАЄ НА ЗАХИСТ ВОЛІ.
ФОРТЕЦІ НОВОЇ СІЧІ
ПОСТАЮТЬ ПО ВСІЙ
УКРАЇНІ І В СЕРЦІ
КОЖНОГО, ХТО
ЇЇ ЛЮБИТЬ...**

Умань

КОЗАКИ РОЗПОЧАЛИ ЗБІР КОШТІВ НА ПАМ'ЯТНИК ГОНТІ І ЗАЛІЗНЯКУ

9 червня в місті Умань на Черкащині на відзначенні 244-ї річниці з початку повстання на Правобережній Україні під проводом Івана Гонти та Максима Залізняка зібрано 3000 грн на спорудження пам'ятника очільникам гайдамаків, повідомляє Gazeta.ua.

Заходи проходили біля пам'ятного каменю Гонти та Залізняка неподалік уманського центрального ринку. Тут зібралось більше 300 представників Українського козацтва з усіх областей країни. До козаків приєдналися представники опозиційних партій.

На цьому місці більше

40 років тому мали збудувати меморіал загиблим козакам. За словами активістів, козаки та громадські організації неодноразово зверталися до міської влади з пропозицією спорудити тут пам'ятник, але відповіді так і не отримали. Меморіал досі не спорудили.

В Умань разом з козаками приїхав письменник Василь Шкляр.

"Нема Гонти, немає Залізняка, і пам'ятника немає, — заявив письменник. — Вороги не дають нам поставити тут пам'ятник. Я

сподіваюся, що ми прокинемося і підемо на вибори одностайно. Опозиція — це не партія, це

народ, це люди, це козаки".

Зібрати кошти на спорудження пам'ятника закликав всіх голова Уманського "Фронту Змін" Максим Поляков. На завершення промови він вніс першу тисячу на спорудження монументу.

"Я українець і виріс в незалежній Україні, — сказав під час виступу Поляков. — Я хочу, щоб велична постать Івана Гонти стояла тут на цьому місці, тому я відкриваю рахунок і вношу першу тисячу гривень для будівництва пам'ятника Івану Гонті в Умані".

Разом з Поляковим гроші на будівництво пам'ятника вніс і київський скульптор Ігор За-

річний, який зробив проєкт монумента уманським героям ще 10 років тому.

"Ми разом з Олександром Тузом ще 10 років тому зробили проєкт уманського пам'ятника, — розповів Ігор Зарічний. — За проєктом тут має стояти Гонти і Залізник. Він у нас і досі лежить, навіть сьогодні із собою привезли. Не раз приїжджали в Умань, але результату не було. Тут цього зробити не дають. Також треба поставити меморіал в Холодному Яру", — зазначив він.

Богдан Легоняк, завідувач філіалом "Холодний Яр", запропонував відзначити річницю повстання як загальнодержавне свято.

"Цей захід має велике

значення для кожного українця, — розповів пан Легоняк. — Відповідно все має проводитися на всеукраїнському рівні, хоча розумію, що при цій владі це неможливо. Героїв треба пам'ятати. Пам'ятнику бути".

Під час святкування посвятили у козаки близько двох десятків хлопців та дорослих чоловіків, які пройшли випробний термін і показали себе гідним українцями. Під час посвяти претенденти у козаки повторили слова присяги, а потім цілували шаблю, хліб і православний хрест.

Gazeta.ua

Львів

У «ЗАХІДНІЙ СТОЛИЦІ» МАСШТАБНО ВІДЗНАЧАТЬ ЮВІЛЕЙ УПА

Цьогоріч у Львові святкуватимуть 70-ту річницю створення Української повстанської армії. Зокрема, 27-28 вересня в місті пройде Міжнародна наукова конференція, присвячена 70-річчю створення УПА під назвою «Українська повстанська армія в контексті національно-визвольної боротьби народів Центрально-Східної Європи». Про це говорилось на нараді у Львівській обласній раді, яка відбулася днями.

У нараді взяли участь виконувач обов'язків директора Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України доктор історичних наук, професор Микола Литвин, доцент історичного факультету Львівського національного університету ім. Івана Франка Ярослав Онищук, директор

Центру незалежних історичних студій Михайло Романюк, директор комунального підприємства Львівської обласної ради «Доля» Святослав Шеремета, а також працівники управління з питань соціально-культурної діяльності Львівської обласної ради.

Під час роботи конференції науковці та громадські діячі з Литви, Естонії, Словаччини, Польщі, Росії та інших держав Європи обговорять теми з історії УПА, збройного підпілля ОУН-УПА та національно-визвольних рухів народів Центрально-Східної Європи.

Основними проблематичними напрямками

роботи конференції будуть діяльність УВО та ОУН у міжвоєнний період; суспільно-політичний та історичний контекст боротьби ОУН-

УПА; військово-політичний і пропагандистський аспект діяльності націоналістичного підпілля; історія окремих організаційних та збройних формувань націоналістичного підпілля; боротьба народів

Центрально-Східної Європи проти тоталітарних режимів та інші.

За матеріалами конференції планують підготувати й видати фаховий науковий збірник «Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність».

Окрім того, в рамках відзначення 70-ї річниці створення УПА в жовтні відбудеться урочистість у Львівському національному академічному театрі опери та балету імені Соломії Крушельницької. А до жовтня в області мають завершити виготовлення пам'ятних знаків, які встановлять на місцях поховань воїнів УПА.

Нагадаємо, Львівська обласна рада проголосила 2012-й рік роком УПА у Львівській області.

Тернопіль

Хочеш бачити бронезилет Ярослава Стецька — сходи в ізолятор КДБ

Бронезилет та 33 прижиттєві фотографії провідника ОУН Ярослава Стецька представили на виставці в історико-меморіальному музеї політ'язнів у Тернополі. Крім того, в експозиції — газети, документи, листівки, книжки

та навіть бейджик Стецька англійською мовою.

Як розповів Gazeta.ua старший науковий співробітник музею Ігор Олещук, Ярослав Стецько об'їздив увесь світ із Антибільшовицьким блоком народів.

"Ярослав Стецько був лідером АБН. Він навіть із Рональдом Рейганом зустрічався як голова Антибільшовицького блоку народів. Ця фотографія теж є в експозиції. Узагалі ж його організація пікетувала посольства, роздавала листівки. Так пояснювали світовій спільноті, що таке українська нація. Із 1946 по 1986 рік ними було зроблено дуже багато для розвалу СРСР", — наголосив Ігор Олещук.

Музей політ'язнів розміщений у колишньому слідчому ізоляторі КДБ. Тут колись допитували в'язнів. Щоб побачити виставку,

треба спуститися сходами у підвальне приміщення.

Речі для експозиції передала Оріся Дацків із США.

"Ярослав та Орест Дацківи були колегами Стецька. Вони забезпечували його охорону та захист, коли він приїздив до Америки. Адаже на його життя було кілька замахів. Орест Дацків помер 2011 року. Його вдова Оріся переглядала архіви чоловіка. Серед них знайшла і цей жилет, і прижиттєві фотографії лідера АБН. Передала їх до Тернополя через мою сваху Христину Горбачевську. От ми і вирішили зробити таку експозицію", — пояснив Олещук.

Зазначимо, провідник ОУН Ярослав Стецько народився у Тернополі у 1912 році. Виставку зробили до сторіччя з дня його народження. Вхід на виставку — безкоштовний.

Калуш

МІСЬКУ ПЛОЩУ РОЗШИРЯТЬ ВОДНОЧАС З УСТАНОВЛЕННЯМ ПАМ'ЯТНИКА КОМАНДАРМУ ШУХЕВИЧУ

Менше місяця залишилося до того, як пам'ятник Генералові-хорунжому УПА Романові Шухевичу привезуть до Калуша. Наразі площа, де має бути встановлений пам'ятник, шораз більше набуває нових рис. Нині тут укладають додаткову бруківку з тим, щоб збільшити площу. Розпочато установку кованих елементів декору, ліхтарів і лавочок.

Чималий шмат роботи — ремонт фасаду Центру технічної творчості для дітей, юнацтва та молоді. На ці потреби запланували 100 тис. гривень, рішення про виділення яких на спорудження пам'ятника прийняла Івано-Франківська обласна рада. Вже на 1 червня на будівництво пам'ятника всіма організаціями та меценатами було зібрано понад 268 тисяч гривень.

Офіційно ремонт фасаду вважатиметься косметичним. Проте об'єм робіт, які будуть виконані, — чималий. Як відомо, пам'ятник буде розташований на монолітному гранітному постаменті. Біля підніжжя постаменту будуть розташовані гранітні плити. Камінь постачають із Житомирщини. Він — якісний, без тріщин.

Назріло питання про привезення й установку пам'ятника Романові Шухевичу. Члени оргкомітету зійшлися на тому, що пам'ятник буде привезений, швидше за все, 25 червня. Тоді і буде встановлений.

До приємних клопотів членів оргкомітету належить і створення сценарію відкриття свята.

Тим часом, члени оргкомітету закликають калушан активно підтримувати ініціативу з встановлення у місті пам'ятника Романові Шухевичу. На добру справу відгукуються і місцеві підприємці. Зокрема, підприємство «Прометхбуд» надало для проведення робіт великий екскаватор, а СТ «Кохеліна» — знижку у розмірі 1800 гривень на доставку і розвантаження бруківки. Підприємець Петро Павлів надав знижку у розмірі 500 гривень при закупівлі щебеню та відсіву...

Пам'ятникові Роману Шухевичу в Калуші — бути! Для кожного у цьому місті він — назавжди справжній Герой України.

www.vikna.if.ua

УКРАЇНСЬКИЙ ГІМН ОГОЛОСИЛИ «РУССКОЙ НАРОДНОЙ ПЕСНЕЙ»

Міністр закордонних справ Костянтин Грищенко не бачить нічого поганого у тому, що у день Росії український гімн виконали як російську народну пісню.

Про це він сказав під час години уряду в Верховній Раді, відповідаючи на питання від фракції БЮТ, чому під час святкування Дня Росії оголосили «російську народну пісню у виконанні козачого хору», а пролунав український гімн.

«Під час прийняття з нагоди дня Російської Федерації текст нашого національного гімну звучав двічі, - цитує Грищенко «Українська правда» - Другий раз це вже була інтерпретація, яка, як мені пояснили, - це пісня, яка існувала до того, як вона стала національним гімном нашої держави. І я якраз відчув у кубанців бажання це подати як наше спільне надбання», - заявив він.

«Національний гімн коли виконувався, всі представники української влади його стоячи вітали, як і належить», - додав Грищенко.

Ця відповідь не сподобалась представникам опозиції. Та спікер Володимир Литвин заявив, що на цьому питанні вичерпано, і додав: «Інформую, що коли оголошувалась народна пісня, то спочатку виконали «Розпрямуйте, хлопці, коней», а потім сказали, що це народний кубанський хор виконав. Він тримає батьківські корені вітчизни, треба було аплодувати, а ви робите незрозуміло що. Офіційно гімн України було виконано з дотриманням всіх правил і норм. Не створюйте проблему, там де її немає», - заявив Литвин.

У свою чергу, віце-спікер

Микола Томенко згодом назвав інцидент із виконанням гімну «проявом хамства і малоросіяństwa».

«Якщо міністр закордонних справ вважає, що таке приниження можна виправдати, то залишилося в ту Лавру тільки ведмедів завести з балалайками», - заявив він.

«Якби український посол на території Кремля запропонував би міністру закордонних справ Росії послухати українську народну пісню з села - і прозвучав би російський гімн, то, я думаю, що він би не вийшов звідти живим», - вважає Томенко.

А начальник департаменту зі зв'язків з громадськістю МЗС України Олег Волошин уточнив «Українській правді», що під час прийому в російському посольстві 7 червня, коли було оголошено, що буде виконуватися російська народна пісня, а було виконано іншу версію гімну, міністр Грищенко одразу звернувся до посла РФ Михайла Зурбова по роз'ясненню.

«І йому (Грищенку) було пояснено, що йдеться про бажання кубанців, що мають українське коріння, у такий спосіб продемонструвати своє дружнє ставлення до української держави», - сказав представник МЗС.

«Таким чином, заявляти про те, що виконання пісні «Ще не вмерла Україна» є викривленим виконанням національного гімну, текст якого закріплений законодавчо та істотно відрізняється від

того, який співали козаки, немає жодних підстав», - стверджує Волошин.

«Козацький край» нагадує: у новорічну ніч 2011 року під час виконання Гімну держави на головній площі держави - Майдані Незалежності - якийсь «розумник» розпорядився викинути

фольклорист, поет Павло Чубинський пише вірш «Ще не вмерла Україна», якому у майбутньому судилося стати національним, а згодом і державним гімном українського народу. Поширення цього вірша серед українофільських гуртків, щойно об'єднаних у Громаду, сталося миттєво. Проте,

діячів того часу. Один із них, отець Михайло (Вербийський), ще й знаний композитор свого часу, захоплений віршем Павла Чубинського пише музику до нього, при цьому дещо відредагувавши текст. Вперше надрукований у 1863, а з нотами - 1865, вперше почав використовуватися як державний гімн у 1917 році. У 1917-1920 роках «Ще не вмерла Україна» як єдиний державний гімн законодавче не був затверджений, використовувалися й інші гімни.

15 січня 1992-го музична редакція Державного гімну була затверджена Верховною Радою України, що знайшло своє відображення у Конституції України. Проте, тільки 6 березня 2003 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про Державний гімн України». Законопроект пропонувався затвердити як Державний гімн Національний гімн на музику Михайла Вербицького зі словами пісні Павла Чубинського «Ще не вмерла Україна». У той же час перша строфа гімну, згідно з пропозицією президента, звучала «Ще не вмерла України і слава, і воля». Цей закон підтримали 334 народних депутати, проти висловилися 46 з 433, що зареєструвалися для голосування. Не брали участі в голосуванні фракції Комуністичної і Соціалістичної партій. З прийняттям цього закону Стаття 20 Конституції України набула завершеного вигляду. Національний гімн на музику М. Вербицького отримав слова, затверджені найвищим Законом держави України...

Підготував
Ігор АРТЕМЕНКО

слова: «Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці. Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці». За наругу над державним гімном ніхто тоді так і не відповів. А паскудний приклад, як кажуть наші сусіди «заразitelен»...

До речі, нинішнього року виповнюється рівно 150 років від моменту написання слів «Ще не вмерла...» Створення українського гімну бере початок з осені 1862 року. Український етнограф,

вже 20 жовтня того ж року шеф жандармів князь Долгоруков дає розпорядження вислати Чубинського «за вредное влияние на умы простолудинов» на проживання в Архангельську губернію під нагляд поліції.

Перша публікація вірша П. Чубинського у львівському журналі «Мета» датована 1863 роком. Отримавши поширення на Західній Україні, патріотичний вірш не пройшов повз увагу й релігійних

Шана

Петро Дужий мав відновити Холодноярське підпілля, але його схопило гестапо...

7 червня 1916 року народився Петро Дужий - потужна постать в українському націоналістичному русі, журналіст, письменник, поет, патріот-підпільник. Оскільки те, за що він боровся, є актуальним й донині, вважаємо за доцільне коротко нагадати нашим читачам біографію незламного борця за Волю та прочитувати дещо з його творчої спадщини.

Восени 1939 року після приходу на Західну Україну Червоної Армії Петро Дужий, який вже декілька років належав до місцевого антипольського підпілля ОУН, подався на Холмщищу. Там він учелеював, працював у повітовому шкільному інспектораті. Як активний член ОУН пройшов військовий вишкіл, сам проводив ідеологічні та культурно-освітні вишколи молоді.

Коли в 1940 році загострилося питання розколу в ОУН, Петро Дужий став на позиції Степана Бандери, хоча ніколи не загострював стосунків із «мельниківцями». У 1941 році був включений у список 700 членів ОУН, які мали виконувати найвідповідальніші завдання і пішов у Північ. Але Дмитро Мирон (псевдо «Орлик») покликав Петра Дужого до своєї групи, яка мала проголосити Акт відновлення державності у Києві, подібно як у Львові 30 червня 1941 року. 31 серпня 1941 року Дужий арештований у Василькові під Києвом німецькою поліцією (СД) і вивезений до Львова у тюрму на Лонцького, восени звільнений (помилково). Скориставшись тим, Дужий перейшов у підпілля під псевдонімом - В'ячеслав Романовський. З того часу він працював у Головній Організаційній рефературі ОУН.

У травні 1942 року Провід ОУН відправив Дужого на пост заступника і організаційного референта Крайового Проводу ОУН на південь України (у Дніпропетровськ). В 1942 році з-під пера Дужого вийшла наукова праця «Роки революції та державного будівництва» (1917 - 1923). Влітку 1943 року Організація відправляє Дужого на Холодноярщину, де почали організувати перші відділи УПА. Та гестапо знову арештувало його у містечку Олександрівка Кіровоградської області. Петро Дужий мав тоді фальшиві документи на прізвище Сергій Крученко. Після 14 днів

тортувань був призначений до старту. Під час перевезенням поїздом втік, важко поранений добився до Умані, де була добре розвинута ОУН. Після короткого лікування переїхав на Волинь. Там став учасником Першої Конференції поневолених народів, де зустрічається з Романом Шухевичем, який від травня 1943 року очолює ОУН на Рідних Землях. В 1944 році Петра Дужого було прийнято до складу Головного

Проводу ОУН на пост референта пропаганди, співредактора і редактора видань ОУН і УПА.

4 червня 1945 року сталося непоправне. Зрадницька рука показала агентам НКВД криївку, в якій знаходилося вісім повстанців, у тому числі й Петро Дужий. Чи не вперше каральні органи НКВД застосували струменево-паралітичний газ. Петро Дужий, який не раз був у польських і німецьких застінках, арештований усьоме. П'ятнадцять місяців безсонних ночей та катувань під час слідства... У результаті 22 березня 1947 року в спецтюрмі м. Києва Петра Дужого засуджено до розстрілу. 65 днів і ночей незламний

борець Петро Дужий чекав на виконання вироку. На щастя, вийшов Указ від 26 травня 1947 року, який скасовував смертну кару.

Понад 15 років Петра Дужого тримали в концтаборах Колими, Сибіру, Мордовії. В ув'язненні він підпільно писав вірші, значна частина яких увійшла до збірки «Розкуте слово», виданої у австралійському Мельбурні 1980 року.

І досі популярні й актуальні «10 заповідей для молоді» від Петра Дужого, який стверджував:

- ...нині кожний український патріот повинен просто підійти до якомога більшої кількості українців і запитати: 1. Хто Ти: Ти просто громадянин чи український свідомий патріот?
2. Ти за волю України, за її державну незалежність?
3. Тобі не байдужа доля України?
4. Чи бажаєш Ти українському народові добра, щастя, слави?
5. Ти любиш українську мову, свою рідну землю, минуле України?
6. Ти допоможеш повернути своєму ближньому, знайомому і просто зустрічному почиття національної гідності, честі і гордості, що ти - УКРАЇНЕЦЬ?
7. Ти навчиш своїх дітей і онуків любити, знати і розуміти Україну, бути гордим, що народився саме на цій землі, саме в цій нації?
8. Ти щоденно готуватимеш себе до вліття дати відсіч усім запродавцям, яничарам і тим, для кого його «хата скраю»?
9. За жодних обставин не відмовишся від свого українського «Я»?
10. Проси Бога, щоб допомагав тобі бути незламним, упевненим гордо-благородним українцем, який уміє пошанувати і чужого, якщо він не зазіхає на твою свободу

Підготував Іван МЕТЕЛИЦЯ

ЯКБИ НЕ ПАЗУРІ
ГЕСТАПО, ПЕТРО
ДУЖИЙ МІГ БИ СТАТИ
НОВИМ ЧУЧУПАКОЮ
ДЛЯ ХОЛОДНОГО ЯРУ...

ЧУЖИНЦІ – ПРО УКРАЇНЦІВ

(Продовження. Початок – у №№9-10 "Козацького краю")

1803. **П.Сумароков**, російський суддя, коли вперше вступив на країнську землю, занотував: "Інші обличчя, інші звичаї, інший одяг, інший устрій і чую іншу мову. Невже тут межа імперії? Чи не до іншої в'їжджаю держави? Бо ж тут цілком інші обличчя, інший одяг, інші звичаї, інший соціальний устрій, інше ціле життя".

1802. **В.Ізмайлов**, російський мандрівник: "Українці люблять свою Батьківщину і її славу, бо слава ця завжди була тісно пов'язана з обов'язком патріотизму". «Усі села і хутори їх розташовані у чудових місцевостях. Кожна хата чиста і біла, в оточенні квітучих садків».

1807. **Мальт-Брюн**, данський географ: "Українці – це нащадки Київської Русі. Селяни в Україні ошадніші, аніж московські, вони не пустошать у хизацький спосіб своїх лісів. Будинки українських селян гарні і міцні, ніхто з них не носить лаптів, як у Московщині... Українці дуже інтелегентні, вільнолюбивий дух їхній почувується у їхньому вигляді".

1811. **Едвард Даніель Клерк**, професор Кембриджського університету, подорожував по Росії й Україні: "Українці – культурний, працьовитий, благородний, відважний, ввічливий, загалом шляхетний народ, але після повстання І.Мазепи московський уряд не перестає нищити привілеї України". "Хати в Україні чисті і білі, як в Уелсі, мандрівникові здається, що він перенісся до Голландії або Норвегії. Народ в Україні нагадує верховинців із Шотландії... Українці білять хати вапном шороку і дуже дбайливо. Все всередині регулярно миється, навіть стеля і сволок. Столи і лавки аж блищать від частого миття та натирання, що нагадує нам внутрішній вигляд будинків у Норвегії. Двори, конюшні, стодоли і все, що до них належить, показують працьовитість і охайність українців. У їхніх маленьких кухнях ми бачили в кожному закутку скрупульозну чистоту і порядок, у протилежність до темних, брудних, повних диму, смердючих московських хат. Українці тримають багато домашньої птиці і худоби. Їхні садки повні овочевих дерев, а перед хатою чудовий килим квітів, що дає англійський вигляд їхнім будинкам. За столом

українського селянина більша чистота, ніж за столом московського князя і радше обідав би на підлозі української хати, ніж за столом московського князя".

1813. **Шарль Луї Лесюр**, член міністерства закордонних справ Франції, написав книжку "Історія козаків", де підкреслює: "Для політиків історія козаків подає приклад незвичайного урядування на зразок Спарти та Риму". "Українці – живий доказ перемоги свободи над людьми, що народилися в неволі... українці є щирі, чемні, гостинні, великодушні, працьовиті. До москвинів і порівнювати їх не можна".

1817. Російський князь **І.Долгорукий**, вів щоденник подорожі Україною: «Інша мова, інші звичаї, інший

тижні їх білять. Тому їхні хати – яскраво-чисті, неначе свіжовибілене полотно... Я був дуже зворушений внутрішнім убранням назовні так мало обіцяючої хати. Приємно жити в цій чепурній світлиці. Надворі дуже спекотно, а тут мило та холодно. Повітря гарне, свіже та запашне. Земля вкрита травою, а на стінах – зілля. Все було чисте та чепурне. Я не можу щодо цього нахвалити українців..."

"Українці – дуже погані російські патріоти. Властива москалям любов і обожнення царя є для українців цілковито чужі і незрозумілі. Українці слухають царя, бо інакше не можуть, але його владу вважають чужою і накинутаю... Коли ви не хочете образити українця, то не смієте говорити йому про завоювання України

малоросійські села. Яка це принада – білі хати в тіні зелених пишних дерев, розсипаних по схилах гори! Видно з першого погляду, що мешканець її приятелює з природою, що він любить свій дім-стріху і не кидає його без потреби. Зовсім не так у Великоросії, часто рослини не побачите біля "ізби", і рідко коли сидить вдома клопітливий господар, він поспішає з промислу на промисел. В нього хата лиш для переспання".

Ф.Боденштедт, німецький поет, в 1840-1845 роках подорожував по Україні і зробив збірку перекладів українських пісень: "Український народ у довгій і тяжкій боротьбі боронив свою свободу від поляків і москвинів і нарешті знемігся. Та мало є народів з таким привабливим і поетич-

ні. Такі пісні міг створити лише дуже культурний народ".

1844. **Карл Владислав Зап**, чеський письменник, займався етнографічними дослідженнями слов'янських народів: "Наш чоловік (чех) в руському краю навчиться говорити по-русинськи (по-українськи) значно швидше, ніж по-польски, тому що тутешня русинська мова вимагає значно менше ламання язика і шепелявлення і вислів її приємніший... думи малоросів промовляють до глибини душі".

1847. **Гакстгавзен**, німецький мандрівник: "Українець є вдумливий, запальний, радо згадує минуле свого народу і кохається у спогадах про героїчні вчинки своїх предків. Коли його спитати, хто він, то він відповість з радістю і гордістю: "Я – козак!"

1848 р. **Іван Аксаков**, російський письменник та громадський діяч: "Переїхавши поза Харків, я відчув себе в Малоросії – у країні, де, здається, мало приятні до Великоросії, незважаючи на православ'я та найближчі стосунки". Але в листі до А.Тютчевої вже від 16 липня 1863 року написав: "Що за розкіш – чарівна Малоросія! Вона має Вам подобатися. В її природі немає нічого яскравого, різкого, але стільки миролюбного, ласкавого, такий поетичний колорит овіяв її цілу, що в ній є невідлучна принада".

1848. **О.Бальзак**, французький письменник, у листі до знайомих писав про Київ: "Я бачив північний Рим, місто православ'я з 300 церквами, багатствами Лаври, св. Софії, степів".

1849 р. **Франтішек Пігер**, чеський народний діяч, поет: "Знаю Галичину особисто і знаю рівно ж їх літературну мову... Поважайте національні прагнення цього переслідуваного, але до самостійності покликаного народу!"

1850 р. **Карел Гавлічек-Боровський**, чеський письменник і громадський діяч: "Малоросія-Україна – це постійне прокляття, яке самі над собою оголосили її гнобителі... Доки не буде виправлена кривда, зроблена українцям, доти неможливий справді міжнародний спокій..."

ДАЛІ БУДЕ...

вигляд ланів, доріг, які всі обсажені деревами. Український церковний обряд та вигляд церков відрізняються від московських... настільки я зауважив, придивляючись і прислуховуючись, Україна не почувується щасливою, незважаючи на всі багатства природи... політичне сонце її не так гріє, як небесне світило. Україна змучена, терпить різні тягарі і тужить за втраченою свободою колишніх віків. Нарікання глухе, але майже повсюдне»

1841. **Йоган – Георг Коль**, німецький великий вчений і мандрівник, об'їхав цілу Україну: "Українці живуть у чисто утриманих хатах, що до тебе наче всміхаються. Вони не вдовольняються тим, що кожного-двох тижнів їх миють, як це роблять голландці, але ще що два

Московщиною, бо українець свідомий того, що його батьківщина уклала союз із Московщиною, яка, зі свого боку, обманула Україну". "Нема найменшого сумніву, що колісь велетенське тіло Російської імперії розпадеться, й Україна стане знову вільною і незалежною державою. Час цей наближається поволи, але неухильно. Українці є нація з власною мовою, культурою та історичною традицією. Тепер Україна роздерта між сусідами. Але матеріал для будови української держави лежить готовий, коли не нині, то завтра з'явиться будівничий, що збудує з тих матеріалів велику і незалежну Українську державу".

1842. **Михайло Погодін**, професор московського університету: "Я люблю

ним минулим, як у народу українського. Лицарський орден запорожців, напіввійськове життя козаків, їхні вожді від О.Дашкевича до Б.Хмельницького, І.Виговського, П.Орлика, П.Дорошенка, славний на весь світ І.Мазепа, вченість київського духовенства, що просвітила дику Московщину, лицарство та висока культура української аристократії, наймовірніше глибоке і велике духовне багатство українського селянства – це деякі основи української історії та культури...Отже, нехай поетичні українські пісні, мов лагідні вітри, повіють на німецькі лави і скажуть нам, як колісь діти України боролися і любили. В жодній країні дерево народної поезії не видало таких великих і красних плодів, як в Укра-

ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ І НАША ДОБА

14 червня 1891 року у галицькому Зашкові народився Євген Коновалець – людина, яка поклала життя на алтар боротьби за волю України. За неї взяв до рук зброю і став спочатку полковником Армії УНР, а потім – комендантом УВО і головою Проводу ОУН від моменту її створення. Після того, як найманець Москви вбив його на вулиці Роттердама, могила Коновальця стала єдиним місцем, де мирно могли зустрітися лідери розколотої надвоє ОУН – Степан Бандера та Андрій Мельник...

«Козацький край» процитує децицію роздумів в «Українській правді» на тему символізму постаті Коновальця в історії України – від Осипа Зінкевича, очільника українського видавництва «Смолоסקип», яке було створене 1968 року в американському Балтиморі і назване на честь Василя Симоненка, а від 1991 року працює в Україні. Отже – слово панові Зінкевичу...

Нині, у річницю народження Євгена Коновальця та в дні його трагічної загибелі (а разом з тим і загибелі Симона Петлюри, бо дати збігаються) українство опинилося перед обличчям серйозної загрози. Суспільство потопає у зливі порожньої і псевдо-патріотичної риторики. Втрачається відчуття найважливішого – відчуття вартостей та ієрархії загроз, перед якими воно опинилося.

Що є більшою загрозою для народу – геноцид чи етноцид?

Геноцид єврейського народу дав йому ще більшу наснагу до ще завзятішої боротьби за незалежність. Геноцид не знищив єврейського народу, він лише надшербив його фізичний потенціал.

З історичної точки зору, етноцид у сучасній історії, зокрема для українського народу, стає найбільшою загрозою. Це планове духовне нищення народу. Етноцид, хоч фізично зберігає націю, зате він нищить її духовно, нація втрачає свою національну ідентичність, мову, культуру, історію, духовне обличчя, волю жити окремим самостійним життям.

Нація втрачає свою національну свідомість, бажання мати окрему державу, творити власне майбутнє. Це якраз те, що дехто в сучасній владі, на найвищих шаблях державного правління намагається реалізувати.

Віками російська імперська влада, згодом комуністична, а зараз частина владної верхівки вже в незалежній Україні сприяли і сприяють перетворенню суспільства на пасивну, зопортунізовану, обивательську наставлену безвольну і апатичну масу, над якою можна як завгодно панувати та яку можна до безконечності експлуатувати.

Українську політичну й громадянську дійсність доведено до такого стану, що сьогодні не видно в Україні жодної групи, партії чи орга-

нізації, яка була б моделлю, стерном, орієнтиром, котрим свого часу постала ОУН Євгена Коновальця.

Ми не бачимо такої єдиної політичної групи, яка б мала мужність і відвагу об'єктивно

дено до посередності, його роздріблений твір опинився на маргінесі українського політичного й громадського життя, від чого страждає весь український політикум.

Чи хтось з керівників два-

раціонально мислячий молодій людині.

Сьогодні потрібно справжнього героїзму, щоб повірити в Україну, в яку ще так недавно вірили Чорновіл, Стус, Симоненко, Світличний, Сверстюк, Дзюба і багато інших. Для цього треба в першу чергу переступити рубікон упереджень і внутрішньої нетерпимості.

Справа, за яку загинув Євген Коновалець, ще не стала дійсністю. Шлях до осягнення мети, в ім'я якої він загинув, ще довгий і нелегкий. Сьогодні, після двох етапів: етапу Симона Петлюри – збройної боротьби за державність, етапу Євгена Коновальця – революційно-підпільної боротьби – українство опинилося на третьому етапі боротьби вже в самостійній Україні. Це боротьба за людські й національні права того народу, який виборив цю державу. І ця боротьба триватиме.

Відійдуть одні, на їхнє місце придуть інші, більш завзяті. Так, як було за радянських часів: гинули одні, на їхнє місце приходили інші. Коли загрожене майбутнє народу, тоді боротьба ведеться за те, що в цього народу опинилося в найбільшій небезпеці.

В українській державі, український народ опинився перед загрозою втратити власну національну ідентичність. Це та загроза, з якою боровся Євген Коновалець.

У XXI ст. у всіх без винятку країнах світу мова, культура, історія, національна ідентичність перестали бути дискусійними. Це самозрозумілі явища. На жаль, ми інші.

За словами поета "ми пізні, найпізніші з усіх", і тому саме нам потрібно переосмислення самих себе і нашої дійсності, щоб не бути "найпізнішими з усіх", а вирватися, боротись і перебороти, щоб стати одним з передових народів світу.

Осип ЗІНКЕВИЧ,
голова видавництва
"Смолоסקип"

і без пристрастей проаналізувати трагічні помилки нашої влади 2004-2009 рр., зробити логічні й раціональні висновки і сказати, як далі бути українському суспільству.

На диво, у нас усе робиться навпаки – кожному мильному потягненню і кожній помилці у нас намагаються дати ідеологічне і політичне виправдання, що кидає суспільство у вир самозвинувачень і ще більшого протистояння.

Велику працю Євгена Коновальця після розколу зве-

дцяти націоналістичних груп застановився в цю світлу річницю, як можна б їх перетворити на одну, нехай не об'єднану, але потужну силу, щоб у всіх починнях іти разом, а не кожному окремо, з іншими національно-демократичними групами, організаціями і партіями?

Сьогодні ми опинилися в такій ситуації, що з омріяної нами Україна перетворилася на ірраціональну, парадоксальну, на таку, якій майже неможливо повірити логічно і

Заїжджі
футбольні
фанати
сировокували
у Львові бійку

Після футбольного матчу Росія-Чехія біля фан-зони у Львові виникла невелика бійка між місцевими жителями та групою фанатів з Росії.

Після фінального свистка близько 20 фанатів збірної Росії вийшли з фан-зони і скандували "Росіяни вперед!" і "Росія, Росія!", повідомляє "Інтерфакс-Україна".

Відразу біля виходу з фан-зони вони зупинилися біля сусіднього кафе, і продовжували скандувати гасла.

Через кілька секунд до них підбігла група з 5 молодих людей. Деякі з них були одягнені у футболки національної збірної України.

Між фанатами почалася бійка, що тривала близько хвилини.

Співробітники міліції розняли забіяк. Одного з місцевих жителів у футболці української збірної відвели до автобуса "Беркута", розташованого в 50 метрах від місця події і наділи на нього наручники.

Друзі затриманого розповіли, що російські фани спровокували жителів Львова на бійку, тому що ті дозволяли собі образливі висловлювання у бік українських фанів.

Зокрема... російські фани кричали "Росія – чемпіон, Україна – фу" і "Росія – чемпіон, Україні – ганьба", тим самим спровокувавши місцевих уболівальників.

Правоохоронці після усного попередження відпустили хлопця, який розпочав бійку.

«Українська правда»

www.cossackland.org.ua

Козацький край

Бельгія США Росія
Великобританія Франція
Польща Німеччина

На сайті «Козацького краю» маємо читачів вже з 81 зарубіжної країни. Лідерами по кількості «заходів» з-за кордону є США, Росія, Німеччина, Великобританія, Бельгія, Франція та Польща

Проникнись духом козацтва – люби свій рідний край!

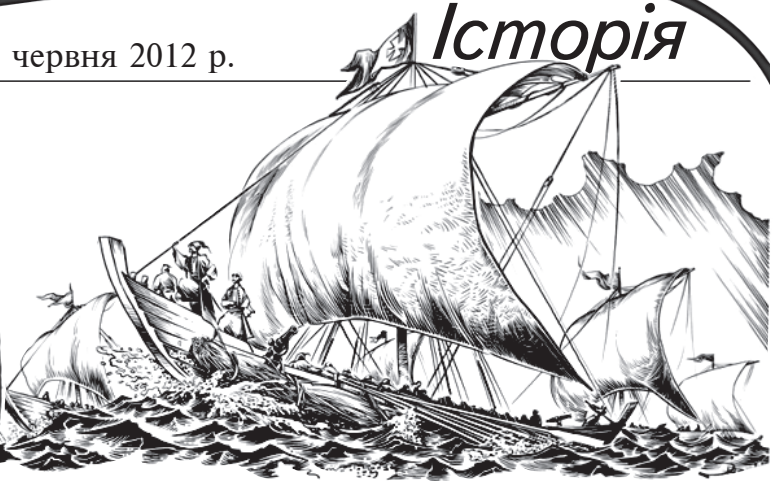
Дукий жутір

Нові туристичні маршрути на Чигиринщину, у Холодний Яр, Вереміївку, Кам'янку. Професійний гід та супровід. Фірмовий автобус. Фірмова кухня. Незабутня атмосфера подорожі. Відправлення автобусів від скверу облади в Черкасах – кожної суботи та неділі. Бронювання квитків заздалегідь за тел.: (0472)31-29-74, (067)238-47-57, (067)470-94-93. E-mail: dukuj_hytir@mail.ru, www.hutirbuda.com, www.cossackland.org.ua

Замовникам колективних екскурсій – знижки!

Самійло Кішка:

«адмірал» запорозького флоту

Біографія козацького гетьмана Самійла Кішки є одною з найславніших сторінок боротьби українського народу проти чужоземного поневолення. А Самійло Кішка є одним з найвеличнійших козацьких героїв, що з молодих літ присвятив своє життя обороні України...

З народних дум та переказів знаємо, що Самійло Кішка народився в шляхетній родині у Каневі (сучасна Черкащина-ред.), був фізично розвинутою і сильною людиною, високим і кремезним. Отримав достойну освіту. Козакувати почав ще змолоду: з 1550 року брав участь у походах Байди-Вишневецького. В тих походах Кішка здобув достатньо високий авторитет серед козацтва, і не випадково після загибелі Вишневецького його обирають гетьманом на Січі.

Хоча на той час татарські орди вже були відкинута запорожцями за Буг і Дон, загроза турецько-татарських походів на Україну не зменшувалася.

Турки почали активно зміцнювати свої фортеці на чорноморському узбережжі. Литва ж і Польща нічого не робили для захисту українського населення.

Ставши гетьманом, Самійло Кішка взявся продовжити справу свого попередника і в першу чергу досягти того, що не встиг зробити Дмитро Вишневецький – відкрити запорожцям шлях до моря.

З досвіду колишніх козацьких походів Самійло Кішка знав, що перемога над та-

своїх братів-невільників, які сподівалися на визволення лише від запорожців. Самійло Кішка модернізував козацькі байди і з тих пір вони увійшли в історію і український фольклор як чайки.

Козацькі чайки при Самійлі Кішці робилися довжиною до 25 метрів і шириною до двох метрів. Днище чайки видовбували зі стовбура дерева, до якого прикріплювали опруги, тобто шпангоути, на які нашивали дерев'яні борти. Днище забивалося дошками, і під такою палубою зберігалися харчі і зброя.

На чайці встановлювали до 15 – 20 пар весел, вітрило та 4 малі гармати – фальконети, які могли стріляти у різних напрямках. Упродовж бортові чайку обв'язували очеретом, що надавало їй впевненої плавучості та охороняло борти від куль і стріл. Така чайка брала в похід 40-70 козаків екіпажу.

Зібравши ескадру чайок, Самійло Кішка вперше вийшов у Чорне море в 1567 році і протягом двох років штурмував кримське місто Козлов та при-

походів і перемог.

Тактика ж морського бою козацького флоту народжувалася в кривавих боях, в перемогах і поразках. Про це свідчить і доля самого гетьмана Самійла Кішки.

В одному з походів, в 1573 році, ескадра Самійла Кішки зазнала поразки від турецького флоту, а сам гетьман потрапив у полон до турків і був прикутий ланцюгом до весла на галері. „Хотів плавати в Чорнім морі – плавай до схочу”, – глузували з гетьмана яничари.

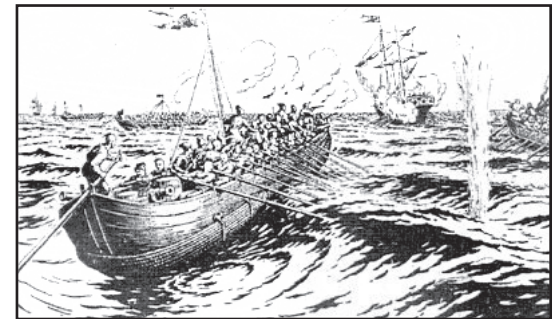
Цілих 26 років продовжувалася тяжка неволя українського флотоводця, організатора перших морських походів українських ескадр козацького флоту.

Та каторга не вбила в сер-

поруйнували турецькі міста на південному березі Чорного моря. Вперше сягнули шаблею запорожці тих далеких міст і вже більше ніколи, здавалося б, внутрішні турецькі міста Трабзон і Синоп не почувалися в безпеці.

Похід завершився успішно, хоча Скалозуба знайти не вдалося. З походу Самійло Кішка повернувся на кількох турецьких галерах з визволеними невольниками та великою здобиччю.

Це був останній морський похід запорожців під керівництвом Самійла Кішки. Успішний похід в Чорне море примирив низових козаків з реєстровими, зміцнив славу старого гетьмана: наприкінці 1599 року та в 1600 році гетьман проводить успішні військові походи в Молдову, після яких домігся від польського сейму реабілітації українського козацтва.

Перебуваючи в Києві, на честь свого визволення з турецької неволі Самійло Кішка збудував церкву Миколи Доброго, яка збереглася і до сьогодні.

Зусиллями гетьмана запорозьке козацтво було поставлене на міцний матеріальний і юридичний ґрунт. Без козацької сили вже не міг обходитись і польський король, особливо у війні зі шведами.

Після неодноразових звернень польського уряду і короля до Січі, Самійло Кішка в 1601 році все ж таки вирушив з військом на Лівонську війну допомагати полякам. Там гетьман особисто водив у бій

своїх козаків.

В одному з боїв під містом Фелінім взимку 1602 року Самійло Кішка загинув зі зброєю в руках. Як і належало козацькому лицарю, він загинув у бою славною козацькою смертю.

Оплакавши тяжку втрату, козаки з великою шаною перевезли тіло гетьмана до його рідного Канева і поховали за козацьким звичаєм – під залпи гарматного салюту на горі Старий клад, яка пізніше дістала назву Чернеча гора

і де з часом був похований Тарас Шевченко.

Гетьману Самійлові Кішці належить видатна сторінка в історії вітчизняного флоту. Він перший флотоводець, який відкрив козацькому флоту шлях в Чорне море і опанував чорноморський район плавання. Самійло Кішка вдосконалив і пристосував козацьку чайку до морських походів, створив тактику бою козацької ескадри з турецьким флотом та тактику штурму морських фортець.

Йому випала важка доля і велика слава ще за життя. Він дав козацтву такий потяг до моря, який потім, протягом віків не змогли знищити ні турецький султан, ні польський король, ні російські царі. У великого вчителя були й гідні учні. Серед найвидатніших – Фока Покотило, Григорій Лобода, Петро Сагайдачний...

**3 книги
Мирослава МАМЧАКА
"Флотоводці України"**

ці гетьмана любові до рідної землі, козацької наснаги і жаги до боротьби за волю. Народна дума через віки донесла до нас, як Самійло Кішка, вже постарілий і посивілий, зробив неможливе – підняв повстання на тюрмі-галері, визволився сам, визволив братів-невільників і щасливо прибув на захопленій галері на рідну Січ. Це сталося 1599 року. У думі розказується, як біля Тендри гетьман Скалозуб мало не потопив галеру Кішки, прийнявши її за ворожу. Так, при таких обставинах, зустрілися в поході молодий і посивілий в неволі старий гетьмани – флотоводці.

У цей же рік запорожці запрошують Самійла Кішку на Січ і вдруге обирають гетьманом. Самійло Кішка одразу ж взявся організувати великий похід у Чорне море, рятувати братів-запорожців, які напередодні разом з гетьманом Скалозубом зазнали в поході поразки і потрапили в турецьку неволю.

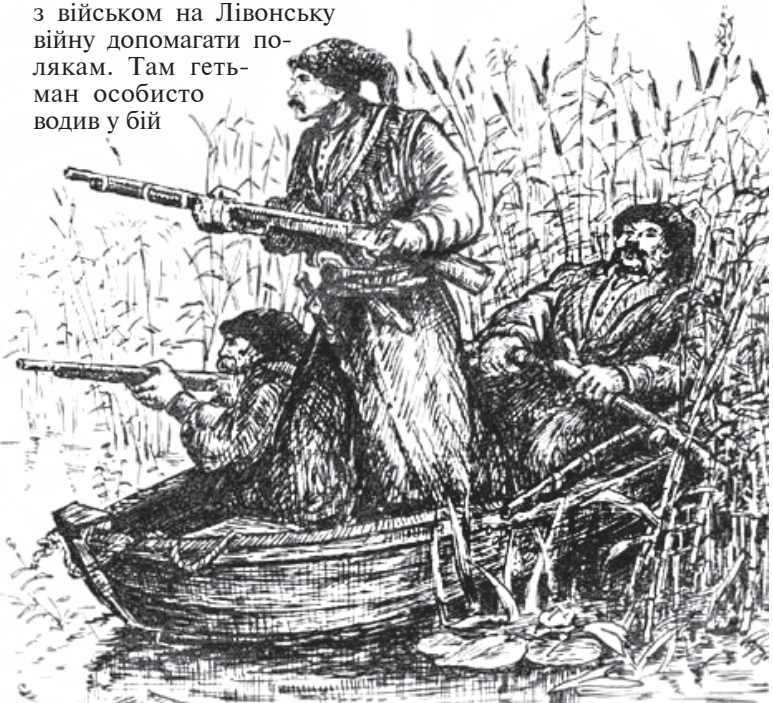
За народними переказами, помста Самійла Кішки туркам була страшною. У зустрічному морському бою запорожці знищили турецьку ескадру і

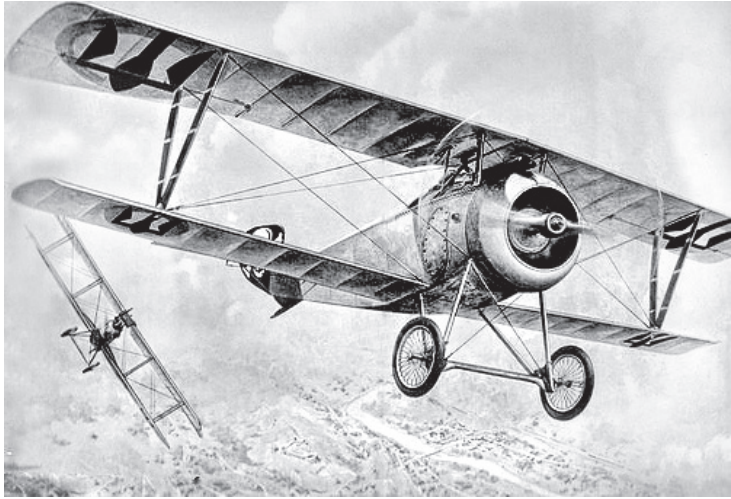
тарами і турками найбільш імовірна тоді, коли напад здійснюється несподівано. На його думку, ударами з моря було можливим успішно локалізувати татарські напади, а завдяки ударам в середину імперії, в серце Османської Порти, успішно протистояти туркам в їхніх намаганнях навечно закріпитися на українському узбережжі Чорного моря.

Козаки радо підтримали свого гетьмана, бо саме з моря, з турецьких галер-каторг, з приморських турецьких міст їм чувся стогін

дунайські міста Ізмаїл, Кілію, Білгород та Очаків, громив турецькі галери в морі. Поголос про ці походи та втрати турків були такими, що вже в 1568 році турецький султан грозився Польщі великою війною, а для припинення козацьких походів у море направив до Очакова регулярний флот. Боротьба козацьких чайок з важко озброєними турецькими галерами була надзвичайно тяжкою і нерівною. Турки володіли не лише галерами і великими гарматами. За ними був і великий досвід морських

СИН ЗНАМЕНИТОГО ІВАНА ФРАНКА СТАВ СЛАВНИМ ВІЙСЬКОВИМ ПІЛОТОМ УГА, ВЧЕНИМ, СПОРТСМЕНОМ І ПИСЬМЕННИКОМ

Петро Франко був третьою дитиною в сім'ї Великого Каменяра. Він народився 21 червня 1890 р. у с. Нагуєвичах на Дрогобиччині. Від малої дитини був надзвичайно цікавий до всього, дуже рухливий, войовничий... Ще навчаючись у Народній школі, Петро Франко виявив великі здібності до хімії, а свою кімнату перетворив на лабораторію. Продовжив навчання в Академічній гімназії та Львівській політехніці на улюбленому хімічному факультеті. Інститут закінчив з відзнакою.

ПЕТРО ФРАНКО – ВІЙСЬКОВИК

З початком Першої світової війни (серпень 1914 р.) у відповідь на «Зазив» Головної Української Ради та Української Бойової Управи (УБУ) Петро Франко добровільно зголосився до Легіону Українських Січових Стрільців. УБУ надала йому військове звання «четар» й призначила до розвідної служби. В рядах УСС він відзначився як хоробрий й мужній командир. Був учасником багатьох боїв і походів УСС, як командир піхотних та технічних відділів. Як герой, проявив себе у боях під Семиківцями.

Після Листопадового чину 1918 р. Легіон УСС став основою для створення національних збройних сил ЗУНР - Української Галицької Армії. Державний секретар військових справ ЗУНР полковник Д. Вітовський залучив Петра Франка, який ще у 1916 р. у Сараєво успішно пройшов летунський вишкіл, до формування авіації УГА. Його було іменовано «сотником» та призначено референтом летунства у Начальній Команді УГА (1918-1920). У цей час багато сил та організаторських здібностей віддав Петро Франко для створення полкової авіаційної бази УГА у Красному та для безперебійного постачання полку літаками, боєприпасами та паливом. Особисто брав участь у бойових польотах до окупованого поляками Львова, бомбив польські батареї на Високому Замку та залізничному вокзалі, а також їх радіоцентр у Кадетській школі. 4 січня 1919 р. літак, на якому він здійснював чер-

говий розвідувальний політ, було збито, а льотчика полонено поляками й відправлено до табору Домб'є, з якого Франко здійснив втечу і через Чехословаччину дістався у розташування частин УГА. Наприкінці січня 1919 р. він повернувся у свій авіаполк і одержав призначення полкового командира. На рахунок його полку було багато героїчних подвигів, у тому числі й 16 збитих польських літаків. За заслуги в організації летунства УГА та у їх керівництві Головний Отаман військ Директорії УНР С. Петлюра присвоїв Петрові Франку військове звання полковник УНР.

ПЕТРО ФРАНКО – ВЧЕНИЙ, НАУКОВЕЦЬ

Внесок Петра Франка у хімічну науку є значним - він не тільки автор 36 винаходів (зокрема у молочній галузі), але й автор хімікотехнологічного словника та підручника з хімії. Цілий ряд його робіт із хімічної технології харчових продуктів розсіяний по різних спеціальних журналах, які видавались як у Львові, так й у Харкові.

Як найздібніший учень Ігнатія Мосціцького (президента Польщі з 1922 до 1939 р.), був рекомендований ним, як висококваліфікований спеціаліст, до виїзду в Радянську Україну на прохання її уряду. У Харкові в 1931 році очолив кафедру Хімікотехнологічного інституту й розвинув активну діяльність як науковець і практик.

На жаль, науковий доробок Петра Франка ще чекає систематизованого дослідження. Можна сподіватись, що серед наших науковців знайдеться працьовитий сміливий дослідник, який візьметься за цю нелегку справу. А пора!

ПЕТРО ФРАНКО – ПИСЬМЕННИК

Свою літературну діяльність Петро Франко розпочав ще у студентські роки, коли писав різні замітки у соціальних та пластових виданнях. Активно працюючи у «Со-

колі» та «Пласті», став редактором часопису «Пластовий табір». У його літературному доробку близько 15 публікацій про «Пласт». Після невдалого закінчення визвольних змагань переїхав до Відня. У Відні з-під його пера вийшли такі популярні книжки: «Як закладати пластові дружини», «Відмолодження», «Огляд території України», «Теорія зглядності після А. Айнштейна». Займався видавничою справою, організувавши Видавниче Товариство «Франко син і спілка».

У 1922 р. Петро Франко повернувся у Галичину. На жаль, він не міг влаштуватися на роботу у Львові. З великими труднощами йому вдалося знайти роботу контрактного учителя в Коломиї. У 1924 р. написав «Демко Пачкар» та інші оповідання. У Коломиї написав першу свою двоактову п'єсу «Заздрісні», друга

ПЕТРО ФРАНКО В МУНДИРІ ОФІЦЕРА УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ

п'єса - «Марко Спотикайло». Пошуковість П. Франка виявляється у його оповіданні «В пралісах Бразилії» та в першій збірці його оповідань «Дядько шкіпер», названа так за першим її оповіданням (1930 р.). У 1923-1925 рр. періодично доїжджав до Львова і викладав хімію в Українському таємному Університеті.

Виїхавши у 1931 р. на запрошення радянського уряду до Харкова, у своїй «Автобіографії» Петро Франко вказував, що, перебуваючи в Харкові, він переробив на драми твори свого батька «Захар Беркут», «Борислав сміється», «Без праці». Написав кіносценарій «Борислав сміється». Однак, тут допустив він неточність - драми «Борислав сміється» та «Захар Беркут» побачили світ у Галичині ще у 1930 році. Усі його праці, як наукові, так і літературні, які були написані у Харкові, після його від'їзду до Галичини були визнані як твори неблагонадійного іноземця, потай проголошеного «ворогом народу», та потрапили

до списків «не подлежащих распространению». На жаль, у Галичині, відгородженій від УРСР залізною завісою, про цей великий доробок Петра Франка ніхто не знав.

Повернувшись у 1936 р. у Львів, створив біографічну повість «Іван Франко зблизька», мемуарний твір «Від Стрипи до Дамаску». Він - автор драматичних творів «Інститутський жарт» та «Сигнал», а також поеми «Гутна».

Перекладав з англійської мови твори Сетона-Томпсона. На польську мову переклав поему свого батька - «Іван Вишенський».

ПЕТРО ФРАНКО – СПОРТСМЕН

Усі дослідники спортивного життя Галичини, від часу входження її до складу Австро-Угорщини й до початку Другої світової війни, відзначають визначну роль Петра Франка не тільки як теоретика спорту, але й як активного спортсмена. Він першим, разом із професором Іваном Боберським, здійснив лижний крос навколо Львова, а разом із своїм братом Тарасом успішно виступав у змаганнях по тенісу.

Маючи прекрасну фізичну підготовку, не стояв осторонь «Пласту» - від перших таємних гуртків, організованих ним разом з Іваном Чмолюю, через легальний «Пласт» Олександра Тисовського, до його заборони польською владою. «Пласт», створений його першими організаторами, мав основну мету - військовий вишкіл молоді й носив явно виражений український національний характер. Тому

не дивно, що серед Українських Січових Стрільців, учасників Листопадового чину 1918 р. у Львові, Січових Стрільців Закарпатської України у 1938-1939 рр., і врешті, воїнів Української Повстанчої Армії було багато вихованців «Пласту». Петро Франко написав такі праці: «Правила до сітки», «Пластові гри і забави», «Підручник Шведської руханки» та інші. Він - активний член «Сокола-Батька», його

атлетичної секції.

ОСТАННІ ДНІ...

У вересні 1939 р. Польщу було поділено між Німеччиною і СРСР. Большевицька влада з пропагандистських міркувань віддала Петрові Франку всі можливі почесні. Його було обрано членом президії Народних Зборів Західної України, а також депутатом Верховної Ради УРСР. П. Франкові було надано посаду декана товарознавчого факультету Українського державного інституту торгівлі, призначено директором Меморіального музею Івана Франка у Львові. Але так було лише до початку советсько-німецької війни. Уже 28 червня 1941 р. працівники НКВД заарештували його разом з академіком К. Студинським і знищили. (Від «Козацького краю»: згідно більшості даних, загинув того ж 28 червня 1941 року - при спробі втечі на станції Прошова коло Тернополя з поїзда, яким Петра Франка радянські солдати намагалися вивезти на схід. За іншими даними, загинув в катівнях НКВС влітку того ж року).

Із проголошенням незалежності України славне ім'я Петра Франка - учасника національно-визвольних змагань, визначного військового діяча УГА, письменника, вченого, повертається нашому народу. Національний внесок в увіковічення його пам'яті зробило Львівське обласне товариство політичних в'язнів і репресованих: У 1996 р. на фасаді будинку Львівської Комерційної Академії встановлено художньо-меморіальну таблицю Петрові Франку. У 1999 р. під авторством Ю. Кучабського і П. М. Франка була в и д а н а

книжка «Петро Франко: сторінки життя». У 2008 р. Указом Президента України Віктора Ющенка було присвоєно ім'я Петра Франка 7-й бригаді тактичної авіації повітряного командування «Захід» Повітряних сил Збройних сил України.

П. М. ФРАНКО,
голова
Львівського
обласного
Товариства
політичних в'язнів
і репресованих

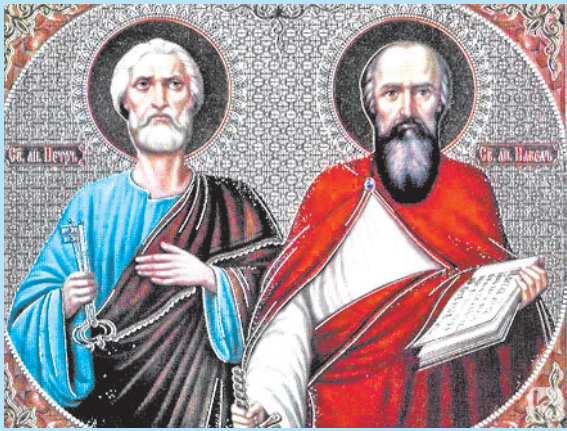
Що таке Петрів Піст?

Щороку через тиждень після Трійці починається Петрів піст, який закінчується на свято апостолів Петра і Павла 12 липня. Цього року Петрів піст починається 11 червня. Цей літній піст, що зараз ми називаємо Петровим, або апостольським, раніше називали постом П'ятдесятниці. Церква призиває нас до цього посту за прикладом святих апостолів, які, прийнявши Святого Духа в день П'ятдесятниці, у пості й молитві готувалися до всесвітньої проповіді Євангелія. Подвиг Петрового посту менш суворий, ніж Чотирьдесятниці: під час Петрівки (так у народі називають цей піст) устав Церкви передбачає утримуватися від риби, вина й олії лише у понеділок, середу і п'ятницю. В інші ж дні утримуватися тільки від м'яса. У суботу та неділю цього посту, а також у дні пам'яті великого святого або дні храмового свята також дозволяється риба.

Церква, вшановуючи святих апостолів Петра й Павла, які просвітили західний морок, прославляє Петрову твердість і Павлів розум і вбачає у них образ навернення грішників: в апостолі Петрі – образ того, хто відвернувся від Господа й покався, в апостолі Павлі – образ того, хто спочатку противився проповіді Господній, а потім увірвав.

ВСТАНОВЛЕННЯ ПЕТРОВОГО ПОСТУ

Установлення Петрового (Апостольського) посту належить до перших віків Церкви. Про церковне установлення цього Посту згадується в Постановленнях Апостольських: «Після П'ятдесятниці святкуйте одну седмицю, а потім постіться, справедливість вимагає і радіти після прийняття дарів від Бога, і поститися після полегшення плоти». Але особливо цей піст утвердився, коли у Константинополі й Римі, який тоді ще не відпав від Православ'я, були зведені храми на честь первоверховних Апостолів Петра і Павла. Освячення константинопольського храму відбулося в день пам'яті Апостолів 12 липня, і з того часу цей день став урочистим і на Сході, і на Заході. У Православній Церкві закріпилося приготування благочестивих християн до цього свята постом і молитвою.

Установлення Петрового (Апостольського) посту належить до перших віків Церкви. Про церковне установлення цього Посту згадується в Постановленнях Апостольських: «Після П'ятдесятниці святкуйте одну седмицю, а потім постіться, справедливість вимагає і радіти після прийняття дарів від Бога, і поститися після полегшення плоти». Але особливо цей піст утвердився, коли у Константинополі й Римі, який тоді ще не відпав від Православ'я, були зведені храми на честь первоверховних Апостолів Петра і Павла. Освячення константинопольського храму відбулося в день пам'яті Апостолів 12 липня, і з того часу цей день став урочистим і на Сході, і на Заході. У Православній Церкві закріпилося приготування благочестивих християн до цього свята постом і молитвою.

ТРИВАЛІСТЬ ПОСТУ

Початок посту, присвяченого апостолам Петру й Павлу, залежить від свята Великодня починається він у неділю Всіх Святих – останній день великодня торжества, тому Петрів піст буває то коротким, то довгим. Найбільше він триває шість тижнів, найменше – вісім днів. Закінчується піст у день пам'яті святих апостолів Петра й Павла 12 липня.

ЧОМУ ПЕТРІВ ПІСТ НАСТАЄ ПІСЛЯ П'ЯТДЕСЯТНИЦІ?

Ми не постимося під час П'ятдесятниці, бо в ці дні Господь перебуває з нами. Не постимося, бо Сам Спаситель сказав: «Чи ж ви можете змусити, щоб постили гості весільні, поки з ними ще є молодий?» Спількування з Господом є немовби їжею для християнина. Отже, під час П'ятдесятниці ми живимося Господом, Який з нами спілкується. Після тривалого свята П'ятдесятниці піст особливо потрібен, щоб його подвигом ми очистили наші думки і зробилися гідними дарів Святого Духа, – пише святий Лев Великий. – За цим святкуванням, яке Дух Святий освятив Своїм зішестям, звичайно настає всенародний піст, благодібно встановлений для лікування душі й тіла, і тому слід проводити його з належним благоволінням. Бо те, що є насолодою для нашої зовнішньої людини, для внутрішньої є загибеллю і руйнуванням, і навпаки, розумна душа тим більше очищується, чим більше вбиває плоть.» Тому вчителі, що просвітили прикладом і настановленням усіх членів Церкви, початок битви за Христа ознаменували святим постом, щоб, виходячи на битву з духовним розбешенням, мати для цього добру зброю. Адже невидимі наші супротивники і безтілесні вороги не зможуть побороти нас, якщо ми не догоджатимемо плотським пристрастям.

Таким чином, любі брати і сестри у Христі, ми повинні вправлятися в пості переважно в теперішній час, коли заповідається піст, із закінченням п'ятдесяти днів після Воскресіння Христового до зішестя Святого Духа, проведені нами у особливий урочистості. Цей піст було заповідано, щоб уберегти нас від безпечності, в яку легко впасти через довготривалий дозвіл на їжу, яким ми користувалися. Якщо ниву нашої плоти не обробляти невпинно, на ній легко зростають терни, і приноситься такий плід, який не збирають до житниці, а прирікають на спалення. Тому ми повинні нині з усією старанністю зберігати те насіння, яке прийняли у наші серця від небесного Сіяча, і остерегайтеся, щоб заздрисний ворог якось не зіпсував дарованого Богом, і в раю чеснот не зросли терни пороків. А відвернути це зло можна лише милістю й постом.

Хай Всещедрий Господь благословить нас усіх на сумлінне та християнське проведення Петрового посту.

З повагою підготував настоятель Храму святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла м. Чигирин протоієрей Василь Циріль

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

12 – 24 червня

12 червня 1877 р. народився Семен ОВОД – начальник Головного штабу українських ВМС, товариш (заступник) міністра Морських справ Української держави у 1917-19 рр.

13 червня 1874 р. народився Марко ЧЕРЕМШИНА – письменник і громадський діяч, адвокат, доктор права.

13 червня 1891 р. помер кубанський письменник Василь МОБА.

13 червня 1997 р. помер Іван ШОВКОПЛЯС, вчений-археолог, один з фундаторів Археологічного музею Національної академії наук.

14 червня 1569 р. підписано Люблінську унію, згідно з якою українські землі від Литви перейшли до Польщі.

14 червня 1783 р. адмірал шотландського походження Томас Макензі заснував військово-морську базу, яку назвав Ахтіар. Нині це – українське місто Севастополь.

14 червня 1809 р. помер Матвій ЗНАЧКО-ЯВОРСЬКИЙ, ігумен холоднорязького Мотронинського монастиря, якого вважають ідеологом Коліївщини.

14 червня 1891 р. народився Євген КОНОВАЛЕЦЬ, командант корпусу Січових стрільців Армії УНР, засновник і перший голова ОУН.

14 червня 1919 р. москалі вбили Миколу РЯБОВОЛА, голову Кубанської законодавчої ради.

15 червня 1834 р. відкрито Київський університет Святого Володимира (нині – Національний університет ім. Тараса Шевченка).

15 червня 1888 р. народився Гнат КОЛІЦУНЯК, старшина УГА, диригент духового оркестру УГА, художник-етнограф.

15 червня 1899 р. народився Онуфрій МАНЧУК, січовий стрілець, письменник.

15 червня 1941 р. народився Іван МИКОЛАЙЧУК – видатний кіноактор, режисер, сценарист, письменник.

16 червня 1578 р. у Львові поляки стратили козацького ватажка Івана ПІДКОВУ.

16 червня 1848 р. у Львові засновано культурно-просвітницьку організацію «Галицько-Руська матиця».

16 червня 1906 р. народився Зиновій КНИШ – член УВО, політ'язень польських тюрем, провідник ОУН у Західній Європі, генеральний суддя ОУН.

17 червня 1930 р. народився Михайло ГОРИНЬ – правозахисник, дисидент, політ'язень радянських тюрем, двоюрідний небіж першого глави СБ ОУН Миколи Лебеда.

17 червня 1984 р. померла Клавдія ШУЛЬЖЕНКО (на фото) – уродженка Чигиринщини, знаменита співачка та акторка.

18 червня 1651 р. розпочалася битва військ Хмельницького з поляками під Берестечком.

18 червня 1709 р. москалі зруйнували Чортомлицьку Січ.

18 червня 1754 р. для оборони від турецько-татарських набігів закладено фортецю Святої Єлисавети Новослобідського козацького полку (нині – місто Кіровоград).

18 червня 1869 р. народився Сергій КУЛЬЖИНСЬКИЙ, командир 1-ї Окремої кінної бригади, генерал-хорунжий Армії УНР.

18 червня 1934 р. Романа ШУХЕВИЧА арештовано у справі вбивства польського міністра Перацького (відплати за так звану пацифікацію українців).

18 червня 1939 р. відкрито пам'ятник Тарасові ШЕВЧЕНКУ на його могилі в Каневі.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1934 р. Романа ШУХЕВИЧА арештовано у справі вбивства польського міністра Перацького (відплати за так звану пацифікацію українців).

18 червня 1939 р. відкрито пам'ятник Тарасові ШЕВЧЕНКУ на його могилі в Каневі.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

18 червня 1993 р. помер Іван ГОНЧАР – уродженець Черкащини, видатний скульптор, історик, графік, маляр, етнограф.

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №18773-7573ПП від 18.01.2012 р.

Козацький край

Головний редактор –
Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор – Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску – Петро ДОБРО
Голова редакційної ради –
Володимир МУЛЯВА
Засновник – Чигиринська ГО
"Вільне Козацтво Холодного Яру"

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ – 89155

Адреса редакції:
вул. Ільїна, 330, к.4, м.Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua
Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І.,
м.Черкаси, вул.Вербовецького, 1а. Тираж – 10 000 екз.
Замовлення №